

Net te fris, maar ik zie er goed uit

Pepijn Lanen

Januari en februari zijn voorbijgebibberd. Het is lente in de stad. De mensen hebben er weer een gezonde zin in. Het zwarte gat na de kerst is verdwenen in zichzelf en de ene uitnodiging na de andere valt op de spreekwoordelijke mat.

Ik zit tussen Massih en Thomas in aan een ronde tafel tijdens een diner voor columnisten. Men maakt zich druk om een online leesdienst. Thomas haalt zijn schouders op. In de muziek zijn we dit station al jaren geleden gepasseerd, weten we samen. Het 5-jaar-*Vogue*-etentje moet ik overslaan om thuis met mijn zoontje te zijn. De dag daarna eten we met Ed en Nica bij twee restaurants achter elkaar.

Het Opera Forward Festival brengt me naar een voorstelling over een man die langzaam gek wordt, omdat hij wordt bedrogen door zijn hoer van een vrouw. De zon schijnt en ik trek mijn roze bootschoenen aan, maar daar blijkt het dan toch nog net te vroeg en te fris voor te zijn, maar ik zie er goed uit dus ik deal er mee.

Gelukkig is er ook nog een borrel van de manneneditie van het modeblad, waar ik mijn gezicht kan laten zien en weer wat kan herstellen. Ik ontmoet een vlogster en zie Lee en Kay weer een keer. De stoep staat zo vol dat de politie verhaal komt halen en de ene na de andere scooter er woedend doorheen moet toeteren. Ik sms Fred dat mensen naar hem vragen. Ik ga met Malvin eten, omdat we eigenlijk koffie zouden drinken, maar dat er niet van gekomen is.

Vroeg in de ochtend hoor ik vogels fluiten. Het is nog steeds lammycoatweer, maar de lucht is strakblauw. Mijn zoontje kan 'love you' zeggen als ik wegga en ik wil nooit meer weggaan. Ik ga met Coco naar het hotel voor het boekenweekdiner. De directeur van de CPNB heeft het enthousiast over hashtags en we eten mousse van foie gras met brichebroodjes en drinken gewürztraminer.

Alma en Hanna vragen me wie volgens mij de bekendste vrouw van Nederland is en ik zeg Beatrix en dat vinden ze schattig. Vervolgens gaat het over wie dan per generatie en gaan we via Georgina en dan Katja naar Tatjana wat mij betreft. Of Anita mischien. Ik weet het niet meer. Coco moet aan één stuk door praten met vrouwen over zwanger-zijn.

Mijn zoontje kan 'love you' zeggen als ik wegga en ik wil nooit meer weggaan

Op het kaartje bij haar bord staat 'Gast van dhr Lanen'. We zitten helemaal achterin. Op precies dezelfde plek helemaal aan de andere kant zitten de schrijver en schrijfster van het boekenweekgeschenk en boekenweekessay. Adriaan van Dis komt speecheen en Liesbeth List komt Edith Piaf zingen en we zijn er allemaal stil van. Ik geef Adriaan van Dis een hand en hij bezeert zich aan mijn pinkyring, waarna ik hem afdoe, zodat hij hem kan bekijken. We hebben in amper een maand weer genoeg meegemaakt voor een heel seizoen. 'Dag Faber!' roept Adriaan van Dis ons bij vertrek na.

Fotografie Gioia de Bruijn exposeert in Flatland Gallery

'Alles moet een beetje moeilijk'

Fotograaf Gioia de Bruijn heeft een enorme drang om dingen vast te leggen, zodat ze niet verdwijnen. Ze heeft nu haar eerste solotentoonstelling.

→ Boven: *Bed, Antwerp (2016)*
Onder: *Addicted to deals, Arizona (2016)*.

Jan Pieter Ekker
AMSTERDAM

Het is mijn spiegel," zegt Gioia de Bruijn, terwijl ze op de muren wijst van Flatland Gallery. Ze zijn behangen met foto's die ze sinds 2008 maakte in Amsterdam, New York, Miami, Jakarta, de westkust van Amerika, Antwerpen, Lyon en op Curaçao; party people, junkies en mooie koppen; straten, gebouwen, vliegvelden en wolvenkrabbers hangen kriskras door elkaar. "Wat ik zelf zie als ik in de spiegel kijk? Ik ben tegelijkertijd op zoek naar rust én naar onrust. Valium en *anxiety* ineen, zeg maar. Ik denk dat dat het is." De Bruijn (Curaçao, 1986) begon op haar vijftiende met fotograferen, nadat ze de fotoboeken van haar ouders had ontdekt. "Mijn moeder had fotoboeken van haar oma en overgrootmoeder uit Indonesië. Dat vond ik zo tof, zo'n document waardoor ik mijn familie beter kon begrijpen. Dat wil ik later ook, dacht ik."

Doorgesnoeven

Met wegwerpcameraatjes legde ze haar jeugd op Curaçao vast. De Bruijn maakte enorme collages op haar slaapkamermuur – voor haarzelf en niemand anders. Aanvankelijk studeerde ze biologie. Op aanraden van haar eertijdse vriend stopte ze en meldde ze zich aan op de Willem de Kooning Academie in Rotterdam.

"Binnen een paar maanden had ik ruzie met al mijn leraren. Zij wilden dat ik digitaal zou fotograferen, want dat was de toekomst. Zo heette die opleiding ook, 'digitale fotografie', maar ik wilde alleen maar analoog fotograferen. Ik heb het jaar afgemaakt, want ze hadden daar de allerbeste doka van heel Nederland, daarna heb ik toelating gedaan bij het Camberwell College of Arts en ben ik naar Londen verhuisd."

De Bruijn haalde haar bachelor. Maar de kunstacademie zorgde ervoor dat wat ze het liefste deed – fotograferen – 'een kutklusje' werd. "Op de academie waren ze enorm gefocust op het concept; er moest altijd een reden zijn waarom ik

De daadkracht moet van vrouwen komen

THEATER

JEANNE D'ARC (DIE JUNGFRAU VON ORLÉANS)

Door Het Nationale Toneel

Gezien 21/2, Den Haag

Te zien 25-26/3, Stadsschouwburg

★★★★☆

Maagd van Orléans, heilige strijd, Fransen tegen Engelsen, brandstapel. Veel meer zou 'Wat weet u van Jeanne d'Arc?' waarschijnlijk niet opleveren in *De slimste mens*. In *Die Jungfrau von Orléans* van Friedrich Schiller, als *Jeanne d'Arc* opgevoerd door Het Nationale Toneel, is die brandstapel uit het zicht verdwenen. Schiller richtte zich in 1801 liever op

Jeanne's idealisme. Het was de tijd van de individuele verantwoordelijkheid als hoogste goed. De figuur van Jeanne laat zich intussen ook gemakkelijk voor het nationalistische karretje spannen. Het Front National had lange tijd de traditie langs haar beeld in Parijs te defileren op 1 mei, en nog steeds vent Marine Le Pen haar verwantschap met deze nationale heldin uit, als symbool van de strijd tegen 'vreemde overheersing'.

Regisseur Theu Boermans ziet het liever wat breder: voor hem kan ook een islamitisch strijdster van nu zich spiegelen aan de daden van Jeanne d'Arc, beiden handelend vanuit een goddelijke opdracht.

‘Ik had nooit bedacht dat ik op deze manier mijn eigen label zou hebben, dat is iets wat bij anderen niet vaak lukt’

Iris van Herpen, modeontwerpster → 34

33

een bepaalde foto had gemaakt, terwijl ik alles altijd heel intuïtief deed. Dat ging steeds meer wringen. Na de academie heb ik twee jaar lang bijna niks meer gemaakt.”

Toch begon De Bruijn weer te fotograferen; vervolgens benaderde ze Flatland Gallery of ze haar wilden representeren. In het najaar van 2014 was een diaprojectie van De Bruijn te zien op de groepstentoonstelling *Hunting*; vorig jaar toonde Flatland haar werk op fotobeurs Unseen – fotoredacteur Lauren Ford van het blad *Dazed* nam De Bruijn op in haar top 10 van het festival.

Nu heeft ze haar eerste solotentoonstelling, *Sound is different from noise*, waarin de foto's van lege straten en gebouwen uit de serie *Empty cities* zijn gecombineerd met haar intieme, rauwe portretten uit de reeks *Weekend warriors*. Daarop zijn haar vrienden te zien, stoned, doorgesnoeven, laveloos. “Ik was zelf net zo naar de kloten;

het is een fokking wonder dat ik die foto's heb kunnen maken. Ik wist dat ze het lekker deden, maar vond het niet eerlijk om ze aan anderen te laten zien. Het voelde als verraad. Ik heb mijn vrienden toch om toestemming gevraagd. Niet iedereen wil geëxposeerd worden, sommigen hebben inmiddels een heel serieuze baan.”

Typmachine

Behalve haar foto's zijn in Flatland ook teksten van De Bruijn te zien. “Ik heb van mijn opa een typemachine geërfd; omdat ik altijd zo moeilijk loop te doen met analogo vond hij dat ie bij mij terecht moest komen. Het doet fucking veel pijn aan je vingers als je erop tikt. Dat vind ik prettig, dat je moeite moet doen. Ik heb wel goeie camera's, maar ze verkeren niet in topconditie. Ze leven, ze gaan mee op avontuur, vallen, de lenskapjes raken kwijt en ze raken vol met stof. Dat

→ *Full moon is when the freaks come out, Amstedijk (2016)*. FOTO'S GIOIA DE BRUIJN, COURTESY FLATLAND GALLERY, AMSTERDAM

past bij mij, alles moet altijd een beetje moeilijk.”

Sommige teksten gaan over haar foto's, andere zijn losse gedachten. “Stiekem zou ik misschien wel schrijver willen zijn, maar ik mis vaak de concentratie die nodig is om te schrijven. Dan pak ik mijn fototoestel maar weer. Eigenlijk komt het allemaal op hetzelfde neer. Die drang dingen vast te leggen, heb ik altijd gehad. Ik heb zes jaar obsessief mijn ex-vriendje gefotografeerd. Ik was heel erg verliefd, tegelijkertijd wist ik dat het eindig was. Dat heeft me gepusht alles vast te leggen, zodat het toch oneindig was.”

Gioia de Bruijn: *Sound is different from noise*. T/m 22/4 in Flatland Gallery, Lijnbaansgracht 314.

Zijn Jeanne (Sallie Harmsen) is in deze opvoering dan ook gestoken in een neutrale outfit van strakke broek en dito sweater in maagdelijk wit. Daar zie je alles op, maar dat is van later zorg. Ze is een in zichzelf gekeerd herderinnetje van wie de vader (Bart Klever) zich afvraagt of ze ooit aan de man zal geraken. Niet dus, want haar wacht een andere taak, die haar wel heel clean gewaar wordt: in het sobere decor, een hoge houten wand (Bernhard Hammer) gaat een luikje open als in een adventskalender en daar is de Heilige Maagd. En weer weg.

Als in een ander luik in de wand Jeannes favoriete boom als een bran-

dend braambos in de fik vliegt, weet ze dat het tijd is voor de heilige strijd. Harmsen ondergaat een metamorfose en is ineens een en al standvastigheid en strijdlust. Wel wat snel, dat houdt niemand bij. Zeker niet de hof-

Sallie Harmsen speelt Jeanne d'Arc met verve

houding van koningskandidaat Charles (Vincent Rietwijk).

Die zou zelf het liefst de hele dag op zijn troon naar muziek luisteren. Oorlog, dat is maar gedoe. Besluiteloosheid alom, voor de daadkracht moet je bij vrouwen zijn, lijkt regisseur Boermans te willen uitdragen, want behalve Jeanne zijn alle vrouwen hier van 'niet lullen maar poetsen'.

De vrouw van Charles (Tamar van den Dop) zou haar sieraden nog laten omsmelten om er wapens van te maken. En de koningin-moeder (Betty Schuurman) doet een van haar mannelijke volgers 'Wat een wijf' verzuchten als ze eindelijk ophoepelt naar Parijs. Als 'blind instrument van

God' raakt Jeanne gaandeweg steeds meer bezoedeld door Engels bloed. Harmsen barst daarbij van de energie en speelt met verve.

De oorlog komt met veel vette geluidseffecten en loopgravenfoto's, maar het zijn de meer verstilde spelscènes die blijven hangen. Zoals die waarin Jeanne na een aarzeling de keel doorsnijdt van ridder Raoul (Jordy Vogelenzang). Uitgerekend de scène die haar geloof doet wankelen, als ze in de ogen kijkt van Lionel (Joris Smit), mist de zeggingskracht die hij verdient. Jeanne d'Arc slaat daarna aan het twijfelen, maar het is lastig haar daarin te volgen.

Hans Smit

KLEURGEBRUIK

Hella Jongerius ontvangt de Sikkens Prize

Productontwerper en art-director Hella Jongerius krijgt morgen de Sikkens Prize (een sculptuur en een bedrag van 20.000 euro) voor haar baanbrekende werk op gebied van kleurgebruik. 'Wars van commerciële trends heeft Jongerius een volstrekt eigen kleurgebruik ontwikkeld,' aldus de jury. Jongerius doet al jaren onderzoek naar kleurpigmenten en de relatie tussen kleur, materiaal en licht. In haar werk met textiel, keramiek en meubels combineert ze de nieuwste technologieën met handwerktechnieken.

#HEWILLNOTDIVIDE.US

Shia LaBeoufs protestproject naar Liverpool

Acteur Shia LaBeouf verhuist zijn kunstproject #hewillnotdivide.us, dat dient als protest tegen president Donald Trump, naar Liverpool in het Verenigd Koninkrijk. De livestream, waarin mensen 'Hij zal ons niet verdelen' tegen de camera zeggen, begon in januari in New York. Na diverse opstootjes tussen voor- en tegenstanders van Trump werd het verplaatst naar Albuquerque in de Amerikaanse staat New Mexico. Nadat daar schoten waren gelost, moest LaBeouf opnieuw op zoek naar een nieuwe locatie.

JUBILEUM

Het Achterhuis verschijnt als graphic novel

Zeventig jaar geleden verscheen *Het Achterhuis* van Anne Frank. Daarom brengt Prometheus in het najaar een graphic novel uit, waarin het aangrijpende verhaal is verstript door Ari Folman en David Polonsky. “Terwijl het historische karakter van het verhaal en de dagboekvorm behouden blijven en er bijvoorbeeld enkele brieven integraal zijn opgenomen, is geprobeerd om het wereldberoemde verhaal ook aantrekkelijk en toegankelijk te maken voor een jong lezerspubliek,” aldus de uitgeverij.

CINEMA EGZOTIK

Horrorregisseur Dario Argento komt naar Eye

De Italiaanse horrorregisseur Dario Argento is 20 april bij Eye voor Cinema Egzotik, de maandelijkse filmavond van regisseur Martin Koolhoven en programmeur Ronald Simons. Op het programma staan twee van Argento's vermaardste films: *Suspiria* (1977) en *Opera* (1987). “Argento heeft een unieke stijl die, al fetisjeert hij geweld enorm, altijd een genot is om naar te kijken,” aldus Koolhoven. “Zijn werk is van grote invloed op vrijwel alle generegisseurs die na hem opkwamen.”